

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32P/149/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117219847
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2018:6117219847.3

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti H., N. nar. XX. XX. XXXX a F. nar. XX. XX. XXXX, bytom u rodičov, v konaní zastúpené opatrovníkom ÚPSVaR Banská Bystrica, deti matky X.. L. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom M., H. XX a otca X.. F. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom M. M., M. R. XX, t. č. bytom M. M., N. XX, právne zastúpený Lion Law Partners s.r.o., so sídlom Banská Bystrica, Komenského 14A, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o zaujatosti znalca, takto

rozhodol:

Znalec X.. D. S., s miestom výkonu činnosti C., Z. S. XX, zapísaný v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov pod ev. č. 914408 nie je vylúčený z vykonania znaleckého úkonu v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica, pod sp. zn. 32P/149/2017.

odôvodnenie:

1. Otec maloletých detí sa návrhom podaným dňa 07.07.2017 domáhal zverenia maloletých detí do svojej osobnej starostlivosti. Matka s navrhovanou úpravou výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom nesúhlasila. V písomnom vyjadrení navrhla zveriť mal. N. do osobnej starostlivosti otca a mal. F. do jej osobnej starostlivosti.
2. Súd uznesením č. k. 32P/149/2017-83 zo dňa 22.01.2018 ustanovil znalca X.. D. S. z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, s miestom výkonu činnosti C., Kuzmányho nábrežie XX, ev. č. 914408 s tým, že úlohou znalca bude po odbornom vyšetrení maloletých detí a ich rodičov, vykonať znalecké dokazovanie a zodpovedať otázky položené súdom.
3. Znalec súdu dňa 05.02.2018 oznámil odmietnutie znaleckého úkonu z dôvodu, že po preštudovaní uznesenia zistil, že otcom maloletých detí je X.. F. H., ktorý je synom F. H., Q. M. V. (ďalej aj „M.“) a bratom J. H., ktorý je poslancom M.. Úrad M. je orgánom, ktorý má priame rozhodovacie a kontrolné právomoci voči poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. Znalec je jediný spoločník a konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorý je poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v odbore klinická psychológia, a teda je v priamej rozhodovacej a kontrolnej právomoci tohto úradu. Vykonanie znaleckého úkonu odmietol z dôvodu možnej zaujatosti znalca, alebo možného namietania zaujatosti v ďalšom konaní niektorým z účastníkov konania.
4. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.
5. Podľa § 49 ods. 1 CSP sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

6. Podľa § 59 CSP na vylúčenie súdneho úradníka, iných zamestnancov súdu, znalca, prekladateľa, alebo tlmočníka sa primerane použijú ustanovenia o vylúčení sudcov. O vylúčení týchto osôb rozhoduje súd, ktorý spor prejednáva a rozhoduje.

7. Podľa § 11 ods. 1 a 2 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch (ďalej aj „zákon o znalcoch“) znalec, tlmočník alebo prekladateľ je vylúčený, ak možno mať pre jeho pomer k veci, k zadávateľovi alebo k inej osobe, ktorej sa úkon týka, pochybnosť o jeho nezaujatosti. Len čo sa znalec, tlmočník alebo prekladateľ dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, bezodkladne to oznámi zadávateľovi. Ak je zadávateľom súd alebo iný orgán verejnej moci, rozhodne o jeho vylúčení tento orgán.

8. Znalec je vylúčený z vykonávania znaleckého úkonu, ak so zreteľom na jeho pomer k súdu, k veci, účastníkom konania alebo ich zástupcom, možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. Znalecký úkon sa musí vykonať bez akýchkoľvek faktických a právnych vplyvov na výkon činnosti znalca, čo v sebe zahŕňa aj vylúčenie podriadenosti znalca pri výkone znaleckej činnosti voči komukoľvek inému. Posúdenie nezaujatosti znalca pritom nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu znalca, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale najmä v objektívnej úvahe, či možno so zreteľom na všetky okolnosti usudzovať, že by znalec mohol byť zaujatý. Rozhodujúcim prvkom je to, či obava znalca, prípadne účastníka konania, je objektívne oprávnená. V každom jednotlivom prípade je potrebné rozhodnúť, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti znalca pri vykonávaní znaleckého úkonu. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Musí byť zjavné, že vzťah znalca k posudzovanej veci, účastníkom konania, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní, dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonnom ustanovenej povinnosti, nebude môcť znalec vykonať úkon nestranne. Vnútorne presvedčenie znalca o svojej zaujatosti nie je daná iba obavou znalca, že vo vzťahu k jeho osobe môžu účastníci konania namietat' jeho zaujatosť. Namietanie zaujatosti znalca totiž patrí medzi procesné práva účastníkov konania.

8. Pokiaľ ide o zaujatosť znalca pre jeho pomer k účastníkom konania, musí ísť o osobný vzťah takej intenzity, ktorý je spôsobilý vyvolať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Môže ním byť vzťah priateľský, založený na dôvere, úprimnosti, prívetivosti, vzájomnej pomoci, tolerancii, porozumení. Pritom je potrebné odlišovať priateľstvo od iných medziľudských vzťahov. Skutočnosť, že znalec účastníka konania pozná, pretože je jeho susedom a kolegom, pomer, pre ktorý by mal byť vylúčený, nezakladá. Naproti tomu vzťah vyplývajúci z ekonomickej závislosti môže zakladat' pochybnosti znalca o jeho nezaujatosti. Dôvodom, pre vylúčenie znalca je tiež existencia pracovného pomeru k účastníkovi konania.

9. V predmetnej veci znalec oznámil svoju zaujatosť z dôvodu, že otec účastníka konania je predsedom M. a brat je poslancom zastupiteľstva M.. M., ako orgán verejnej správy, má vo vzťahu k znalcovi, ako poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, rozhodovacie a kontrolné právomoci. Znalcom uvedené skutočnosti podľa názoru súdu objektívne nezakladajú odôvodnené pochybnosti o nezaujatosti ustanoveného znalca. Znalec v prvom rade neodôvodnil svoju zaujatosť na existencii pomeru (faktického alebo právneho) vo vzťahu k súdu, k prejednáwanej veci, k účastníkom konania, alebo k ich zástupcom. Absentuje tak existencia faktického a právneho pomeru znalca ku skutočnostiam podľa § 49 CSP a § 11 zákona o znalcoch, ktoré ako jediné môžu byť dôvodom pre vylúčenie znalca. Zaujatosť znalca sama o sebe nemôže vzniknúť len na skutočnosti, že otec a brat účastníka konania je sú členmi orgánu verejnej správy, ktorý disponuje vo vzťahu k výkonu činnosti znalca určitými rozhodovacími a kontrolnými právomocami. Znalec nemôže založiť svoju zaujatosť na subjektívnej domnienke, že v prípade vykonania úkonu znaleckej činnosti dôjde k uplatňovaniu právomoci orgánu verejnej správy voči jeho osobe. Procesný predpis takýto dôvod pre vylúčenie znalca z vykonania úkonu znaleckej činnosti neupravuje. Súd môže rozhodnúť o vylúčení znalca len z dôvodov, ktoré procesný predpis predpokladá. Súd pri vylúčení znalca predpokladá faktický alebo právny pomer znalca k účastníkovi konania, nie však právny pomer znalca k orgánu verejnej správy, ktorý nie je účastníkom konania. Ak by súd považoval zaujatosť znalca za dôvodnú, znamenalo by to, že všetci znalci v danom odbore, spadajúci pod zákonom vymedzenú pôsobnosť orgánu verejnej správy na jeho území, sú automaticky vo veci zaujatí. To by značne zúžilo možnosti, kedy by znalec mohol vo všeobecnej rovine vykonať úkon znaleckej činnosti v súdnom konaní. Znalec vo svojom podaní neuviedol, že by bol od orgánu verejnej správy ekonomicky závislý, alebo je s ním v pracovnom pomere. Naopak, znalec je samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá

je poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. Pri výkone svojej činnosti si znalec tak musí byť vedomý, že z titulu poskytovania zdravotnej starostlivosti podlieha určitým právomociam orgánov verejnej správy. Znalec nie je oprávnený odmietnuť vykonanie znaleckého posudku na základe rozhodnutia súdu len pre to, podľa jeho názoru existuje riziko výkonu právomocí orgánu verejnej správy. Opačný záver by inak znamenal vylúčenie znalca z vykonávania úkonov znaleckej činnosti nad zákonný rámec stanovený v § 11 a 12 zákona o znalcoch a § 49 CSP.

10. Súd poukazuje na to, že znalec nadobudne pochybnosti o zákonnosti výkonu právomoci orgánu verejnej správy, má možnosť domáhať sa právnej ochrany, napríklad formou prokurátorského dozoru, podania trestného oznámenia orgánom činným v trestnom konaní, alebo prostredníctvom podania žaloby proti nezákonnému zásahu podľa Správneho súdneho poriadku. Pred nezákonným výkonom orgánu verejnej správy sa však nemôže brániť prostredníctvom namietania svojej zaujatosti v konaní súdu o starostlivosti o maloleté deti. Súd pri rozhodovaní o zaujatosti znalca nerozhoduje len na základe domnienok a subjektívnych hypotéz znalca. Súd skúma, či vzhľadom na všetky okolnosti sú dané objektívne pochybnosti o nezaujatosti znalca, ktoré však súd v danej veci nezistil. Preto súd rozhodol tak, že znalca z vykonania úkonu znaleckej činnosti nevylúčil. Úlohou znalca ďalej bude vyhotoviť znalecký posudok v zmysle uznesenia tunajšieho súdu č. k. 32P/149/2017-83 zo dňa 22.01.2018.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné (§ 357 CSP a contrario).